

Rammeaftale

2016

Bilag til Rammeaftale 2016

Syddanmark

Indhold

Bilag 1: Bekendtgørelse for Udviklingsstrategien og Styringsaftalen.....	3
Bilag til Udviklingsstrategien	6
Bilag 2 Tendenser og behov.....	6
Bilag 3 Udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser.....	8
Bilag 4 Oversigt over tilbud i Region Syddanmark	9
Bilag 5: Koordinering af lands- og landdelsdækkende tilbud.....	9
Bilag til Styringsaftalen	9
Bilag 6: Tilbud der er omfattet af Styringsaftalen	9
Bilag 7: Tilbud der alene kan være omfattet af Styringsaftalens takstprincipper	11
Bilag 8: Det lovmæssige grundlag	11
Bilag 9: Takstoversigt	12
Bilag 10: Håndtering af lukning af tilbud	12
Bilag 11: Ny takstbekendtgørelse af den 12. januar 2015	13
Bilag 12: Prisstruktur	15
Bilag 13: Enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger.....	18
Bilag 14: Afregningsregler/betalingsaftaler.....	20
Bilag 15: Takstberegning.....	21
Bilag 16: Notat om sociale tilbud, der har behov for særlig opmærksomhed	33

Bilag 1: Bekendtgørelse for Udviklingsstrategien og Styringsaftalen

BEK nr 1156 af 29/10/2014 (Gældende) Udskriftsdato: 22. april 2015

Ministerium: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Journalnummer: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold,

j.nr. 2013-1143

Senere ændringer til forskriften

Ingen

Bekendtgørelse om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde l medfør af § 6, stk. 4, og § 108, stk. 5 og 6, i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 23. september 2014, og § 185 b, stk. 6, i lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1023 af 21.

august 2013, som ændret ved lov nr. 402 af 28. april 2014, fastsættes efter forhandling med ministeren for

by, bolig og landdistrikter:

Rammeaftalen

§ 1. Kommunalbestyrelserne i regionen og regionsrådet indgår årligt en rammeaftale om faglig udvikling,

styring og koordinering af kommunale og regionale tilbud efter lov om social service samt efter § 105, stk. 2, og § 185 b, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., der ligger i regionen.

Fælles bestemmelser

§ 2. Rammeaftalens anvendelsesområde er følgende typer af tilbud, der ligger i regionen:

- 1) Særlige dagtilbud efter § 32 i lov om social service.
- 2) Særlige klubtilbud efter § 36 i lov om social service.
- 3) Generelt godkendte plejefamilier og generelt godkendte kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service.
- 4) Opholdssteder for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 5, i lov om social service.
- 5) Døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om sociale service.
- 6) Tilbud om behandling af stofmisbrugere efter § 101 i lov om social service.
- 7) Beskyttet beskæftigelse efter § 103 i lov om sociale service.
- 8) Aktivitets- og samværstilbud efter § 104 i lov om social service.
- 9) Botilbud, forsorghjem og kvindekrisecentre mv. efter §§ 107-110 i lov om social service.
- 10) Hjælpe-middelcentraler, jf. § 5, stk. 2, i lov om social service.
- 11) Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
- 12) Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 13) Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af styringsaftalen, jf. § 12, nr. 1.

Stk. 2. Tilbud, som alene anvendes af driftskommunen, indgår kun i rammeaftalen som en orienterende

oversigt, der skabes ved et udtræk af oplysninger fra Tilbudsportalen.

§ 3. Kommunalbestyrelserne i regionen koordinerer udarbejdelsen af rammeaftalen, jf. § 6, stk. 2, i lov om social service. 1 *Stk.* 2. Der udarbejdes én samlet årlig rammeaftale for hver region.

Rammeaftalen omfatter det sociale område og det almene ældreboligområde.

Stk. 3. Rammeaftalen består af en udviklingsstrategi, jf. §§ 6-10, og en styringsaftale, jf. §§ 11-13.

Stk. 4. Uenighed om rammeaftalen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 4. Rammeaftalen skal tilpasses løbende, hvis der er behov for det. Kommunalbestyrelserne og regionsrådet skal i forbindelse med den årlige rammeaftale fastlægge en procedure for tilpasningen.

Stk. 2. Hvis der er konkrete regionale tilbud, der ikke længere efterspørges med deres hidtidige indhold,

skal regionsrådet, i forbindelse med rammeaftalen, drøfte en tilpasning eller ophør af tilbuddene med kommunalbestyrelserne i regionen.

§ 5. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold kan senest 1. januar udmelde særlige temaer eller typer af tilbud, som skal behandles i rammeaftalerne.

Udviklingsstrategi

§ 6. Kommunalbestyrelserne i regionen udarbejder en udviklingsstrategi, der danner grundlag for en styringsaftale, jf. § 11. Udviklingsstrategien udarbejdes på baggrund af et samlet overblik over tilbud, jf. § 2, der ligger i regionen, samt kommunalbestyrelsernes og regionsrådets overvejelser over sammenhængen mellem behovet for tilbud og det samlede udbud af tilbud. Regionsrådet bidrager til udviklingsstrategien

for så vidt angår de tilbud, der aktuelt drives af regionen, eller som kommunalbestyrelserne påtænker at anmode regionen om at etablere med henvisning til § 5 i lov om social service.

Herudover indgår konklusionerne fra socialtilsynets seneste årsrapport i drøftelserne om udviklingsstrategien, jf. § 9 i lov om socialtilsyn.

Stk. 2. Følgende elementer kan indgå i udviklingsstrategien:

1) Den faglige udvikling i tilbuddene.

2) Fleksibel anvendelse af eksisterende tilbud.

3) Udvikling i behovene.

4) Kommunernes forebyggende foranstaltninger, som de har etableret eller planlægger at etablere, og som har betydning for planlægning og udvikling af tilbud omfattet af rammeaftalen.

Stk. 3. Som led i udviklingsstrategien foretages et samlet skøn over behovet for regulering i antallet af pladser eller tilbud.

§ 7. Udviklingsplaner for botilbud efter §§ 107-110 i lov om social service med over 100 pladser, jf. § 9 i lov om social service, indgår i udviklingsstrategien, hvis tilbuddene benyttes af to eller flere kommuner i regionen.

§ 8. I forbindelse med fastlæggelsen af udviklingsstrategien skal kommunalbestyrelser og regionsråd sikre indbyrdes koordinering regionerne imellem om sikrede boform Kofoedsminde og sikrede afdelinger til unge.

Stk. 2. Det påhviler regionerne eller en eller flere kommuner at etablere tilbud efter § 108 i lov om social service, til personer, som har bopæl på Færøerne eller i Grønland, med betydelig nedsat fysisk eller

psykisk funktionsevne, hvis behov for hjælp ikke kan dækkes gennem tilbud på Færøerne eller i Grønland. Region Sjælland fastlægger behovet for og forventet forbrug af pladser fordelt på målgrupper efter forhandling med Familiedirektoratet i Grønland og Almannastovan på Færøerne og koordinerer antallet af pladser regionerne imellem.

§ 9. I forbindelse med fastlæggelse af udviklingsstrategien skal kommunalbestyrelserne i hver region behandle Socialstyrelsens eventuelle udmelding af målgrupper eller særlige indsatser på det mest specialiserede socialområde og området for den mest specialiserede specialundervisning, hvor der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommunerne i en eller flere regioner, jf. lov om social service § 13 b, stk. 2. Regionsrådet bidrager til kommunalbestyrelsernes behandling af Socialstyrelsens 2 udmeldinger for så vidt angår de tilbud, der aktuelt drives af regionen, eller som kommunalbestyrelserne påtænker at anmode regionen om at etablere med henvisning til § 5 i lov om social service.

Stk. 2. Kommunalbestyrelserne i hver region skal afrapportere særskilt om deres tilrettelæggelse af indsatsen efter stk. 1 i forbindelse med indgåelse af udviklingsstrategien.

Stk. 3. En udmelding efter lov om social service § 13 b, stk. 2, foretaget senest den 1. januar, skal behandles og afrapporteres i forbindelse med udviklingsstrategien for det næstkommende år.

§ 10. Udviklingsstrategien skal være fastlagt senest den 15. oktober og har virkning fra den 1. januar det følgende år. Strategien skal offentliggøres på den enkelte kommunes og regionens hjemmesider og sendes til Socialstyrelsen umiddelbart efter, at den er fastlagt.

Stk. 2. Som bilag til udviklingsstrategien vedlægges udtræk fra Tilbudsportalen over alle tilbud, jf. § 2, der ligger i regionen.

Styringsaftalen

§ 11. Med henblik på styring af økonomi- og kapacitetsudvikling indgås en styringsaftale, som omfatter kommunale og regionale tilbud, jf. § 2, som ligger i regionen, og som anvendes af flere kommuner end driftskommunen. Tilbud, som anvendes af flere kommuner end driftskommunen, kan dog undtages fra styringsaftalen, hvis der er indgået en aftale mellem driftskommunen og en anden eller få andre kommuner, som anvender de konkrete tilbud, hvis aftalen omfatter punkterne efter § 12, nr. 2, 3 og 6. *Stk. 2.* Styringsaftalen indgås mellem kommunalbestyrelserne i regionen. For så vidt angår styringsaftalens punkter, jf. § 12, nr. 2-7, vedrørende regionale tilbud indgås aftalen dog mellem kommunalbestyrelserne og regionsrådet.

§ 12. Styringsaftalen skal indeholde følgende:

- 1) Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen, jf. § 2.
- 2) Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen.
- 3) Aftaler om prisstrukturen for de omfattede tilbud.
- 4) Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser.
- 5) Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud aftalt i rammeaftaleregi.
- 6) Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud.
- 7) Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.

§ 13. Styringsaftalen skal være indgået senest den 15. oktober og har virkning fra den 1. januar det følgende

år. Aftalen skal offentliggøres på den enkelte kommunes og regionens hjemmesider og sendes til Socialstyrelsen umiddelbart efter indgåelsen.

Stk. 2. Som bilag til styringsaftalen vedlægges oplysninger om taksterne for det år, styringsaftalen vedrører, for de tilbud, der er omfattet af aftalen.

Drøftelser i forbindelse med indgåelse af Styringsaftalen

§ 14. I forbindelse med indgåelse af styringsaftalen skal kommuner og region drøfte

- 1) aktiviteter i og drift af børnehuset i regionen, jf. § 50 a i lov om social service, og
- 2) finansieringen for det kommende år af det socialtilsyn, som godkender og fører tilsyn med sociale tilbud i regionen, jf. § 2, stk. 2, i lov om socialtilsyn.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 15. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. november 2014.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 420 af 29. april 2014 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde ophæves.
Stk. 3. Socialstyrelsens udmelding pr. 1. november 2014 efter lov om social service § 13 b, stk. 2, skal

behandles foreløbigt i forbindelse med indgåelse af udviklingsstrategien for 2016. Endelig afrapportering om tilrettelæggelsen af indsatsen kan dog uanset § 9, stk. 2 og 3, ske særskilt inden den 1. marts 2016, og i umiddelbar forlængelse heraf sendes til Socialstyrelsen.

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, den 29. oktober 2014

MANU SAREEN

Bilag til Udviklingsstrategien

Bilag 2 Tendenser og behov

Tema	Hvad	Hvem
PTSD	<p>Da der kommer flere og flere flygtninge til kommunen, stiger også andelen af borgere med PTSD. Dette kræver særligt tilrettelagte indsatser og kan føre til at kommunen er nødt til at omlægge eller helt ændre på den kapacitet der er i dag, for at kunne imødekomme disse stigende behov.</p> <p>Flere borgere med PTSD</p>	<p>Kolding</p> <p>Sønderborg</p>
Psykisk syge børn	<p>Psykiske syge børn og unge</p> <p>Børn og familie oplever at børn og unge har psykiske lidelser, som skal afdækkes i regionen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angst • Depression • Forandre virkelighedsopfattelse • Personlighedsforstyrrelse • Spiseforstyrrelse • Stressbelastning • Tilknytningsforstyrrelse <p>Indsatser observeres, beskrives og der iværksættes lokale løsninger, men der efterspørges støtte til fagpersoner på</p>	<p>Faaborg-midtfyn</p> <p>Assens</p>

	fod med løsningen, som ses fra indsatsen omkring etablering af børnehusene.	
Prise anbringelse af børn	Vi oplever ikke et reelt samarbejde omkring prisfastsættelse vedr. anbragte handicappede børn. Vi har ikke kunnet få en fyldestgørende forklaring på regionens vurdering af indplacering i de forskellige kategorier på specifikt drøftede børn.	Faaborg-Midtfyn
Ankestyrelsen	En voldsom opstramning når klagesager behandles – efter at Ankestyrelsen har overtaget. Afgørelser presser kommunernes mulighed for at styre økonomien, da f.eks. målgrupper tolkes i en langt bredere forstand, end der har været tradition for. Det kræver i hvert fald nogle andre og nye kompetencer for sagsbehandlerne.	Faaborg-Midtfyn
Autisme	Der kommer flere borgere på autismeområdet Behov for botilbud for unge autister med mindre grad af funktionsnedsættelse.	Odense Assens
Pensionsreform	Der er lovgivningsmæssige udfordringer i den nye pensionsreform (Høj husleje betyder, at borgere ikke kan betale)	Odense
Borgere med anbringelsesdom	Øgede udfordringer omkring borgere med anbringelsesdom, udadreagerende adfærd som kræver en højt specialiseret indsats, som de enkelte kommuner kan have svært ved at løfte alene.	Haderslev
Senhjerneskadede	Der er behov for at udvikle samarbejdet på tværs af kommunerne omkring hjerneskadede, således der etableres tilbud der i kvalitet og pris matcher kommunernes behov – dvs. har et med kommunerne sammenligneligt prisniveau. For Voksenområdet ses en stigning i antallet af hjerneskadede. Regionen kan nu med den nye Sundhedslov pege på konkrete specialiserede tilbud til hjerneskadede.	Fredericia Nyborg
Børnehusene	Børn og Familie ønsker at fortsætte samarbejdet med børnehusene omkring vold og seksuelle overgreb.	Assens

Hjemløse	Tilbud i forhold til hjemløshed.	Assens
§104	Kommunen har allerede reduceret i beskæftigelsestilbud og botilbud både til borgere med psykiatriske problemer og udviklingshæmning. Der er et betydeligt mindre behov for §104 tilbud til borgere med psykiske problemer.	Esbjerg
Udviklingshæmmede med plejebenhov	Andelen af ældre udviklingshæmmede der får et stigende plejebenhov evt. betinget demens.	Varde

Bilag 3 Udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser

Ribelund

Udviklingscenter Ribe er et bo -og servicetilbud med 10 afdelinger og bosteder med § 85 hjælp for 147 voksne borgere med forskellige grader af nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. I udviklingsplanen for Ribelund fra 2010 blev der sat fokus på stordriftsfordele på en række områder og på reovering af de bygningsmæssige rammer. De bygningsmæssige rammer er senest gennemgået i forbindelse med en kapacitetsanalyse af kommunens botilbud. Kapacitetsanalysen er fulgt op med en anlægsplan. Esbjerg Kommune oplyser, at Udviklingscenter Ribe har fundet en form, hvor stordriftsfordelene bliver udnyttet optimalt. Samtidig bevares, gennem en decentral styreform med høj grad af selvstændighed for den enkelte afdeling, det lille bomiljø's særlige fortrin. Udviklingscenter Ribe har i de senere år reoveret de fysiske rammer, så 50 boliger er omdannet til almene ældreboliger af tidssvarende standard. Ombygning og reovering af de resterende bygninger sker på baggrund af en helhedsplan – kaldet Ribelundplanen. I Ribelundplanen er formuleret en vision for området – Den grønne bydel i Ribe. Visionen er at området også i fremtiden skal være et dejligt sted at bo, arbejde, bevæge og opholde sig i. Ribelundplanen kan ses på Esbjerg Kommunes hjemmeside.

I 2015 iværksættes byggeri af særforanstaltninger, for derigennem at udnytte personaleressourcerne bedre, samtidig med at der skabes større faglighed og bedre arbejdsmiljø. Endvidere påbegyndes byggeriet af nye boliger til multihandicappede med fokus på sansestimulation og velfærdsteknologi.

Gennem de seneste år har efterspørgslen fra andre kommuner været faldende, Ribelunds kapacitet vil blive tilpasset løbende.

Udviklingscenter Ribe indgår sammen med Esbjerg Kommunes øvrige tilbud i Masterplan for det specialiserede voksenområde. I henhold til masterplanen skal der arbejdes mod fem strategiske sigtelinjer:

1. De strategiske sigtelinjer i Social & Tilbud:

- Tidligt og koordineret indsats i forhold til at få belyst borgerens ressourcer og problemstillinger med efterfølgende iværksættelse af relevante handlinger.
- Med udgangspunkt i borgerens funktionsniveau ydes der individuel støtte til udvikling af borgerens kompetencer med henblik på, at den enkelte borger er i stand til at føre et liv så tæt på det almindelige som muligt, hvad angår beskæftigelse, uddannelse, fritid og bolig.
- Hverdagslivet skal tilrettelægges læringsorienteret og fremadrettet for den enkelte borger med mulighed for overskridelse af nuværende tilbudsramme og kompetenceniveau.
- Via en fleksibel indsats på tværs af formelle strukturer tilgodeses borgerens behov bedst muligt med anvendelse af mindst mulige ressourcer.
- Udvikling og afprøvning af metoder i forhold til inddragelse af civilsamfundet.

Bilag 4 Oversigt over tilbud i Region Syddanmark

Se bilag på www.socialsekretariatet.dk

Bilag 5: Koordinering af lands- og landdelsdækkende tilbud

Se bilag på www.socialsekretariatet.dk

Bilag til Styringsaftalen

Bilag 6: Tilbud der er omfattet af Styringsaftalen

Det specialiserede socialområde

Styringsaftalen omfatter følgende tilbud, jf.

Bekendtgørelse af den 29. oktober 2014 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde

- 1) Særlige dagtilbud efter § 32 i lov om social service.
- 2) Særlige klubtilbud efter § 36 i lov om social service.

- 3) Generelt godkendte plejefamilier og generelt godkendte kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1, i lov om social service.
- 4) Opholdssteder for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 5, i lov om social service.
- 5) Døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 6, i lov om sociale service.
- 6) Tilbud om behandling af stofmisbrugere efter § 101 i lov om social service.
- 7) Beskyttet beskæftigelse efter § 103 i lov om sociale service.
- 8) Aktivitets- og samværstilbud efter § 104 i lov om social service.
- 9) Botilbud, forsorgshjem og kvindekrisecentre mv. efter §§ 107-110 i lov om social service.
- 10) Hjælpemiddelcentraler, jf. § 5, stk. 2, i lov om social service.
- 11) Almene ældreboliger, der ejes af en region, en kommune, en almen boligorganisation eller en selvejende institution, og som er tilvejebragt med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne efter § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v.
- 12) Plejeboliger efter lov om boliger for ældre og personer med handicap.
- 13) Køb af specialrådgivningsydelser i tilknytning til de konkrete tilbud, der er omfattet af styringsaftalen, jf. § 12, nr. 1.

Specialundervisningsområdet

Styringsaftalen omfatter regionale specialundervisningstilbud jf. Bekendtgørelse af den 24. juni 2014 om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.

- 1) De regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand for børn og unge samt specialpædagogisk bistand for børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3.

2) De lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, der overtages af en kommunalbestyrelse i henhold til § 1, stk. 1 eller 2, i lov nr. 632 af 16. juni 2014 om kommunernes overtagelse af de regionale lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

3) De regionale undervisningstilbud med specialundervisning og specialpædagogisk bistand for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre), jf. § 1, stk. 3, i lov om specialundervisning for voksne.

Kommunikationscentre:

Endvidere er kommunale kommunikationscentre omfattet af Styringsaftalen

Tilbud med driftsoverenskomst:

Tilbud drevet med driftsoverenskomst er omfattet af Styringsaftalen hvis:

- Tilbuddet følger alle principper i Styringsaftalen
- Tilbuddet er indberettet til Styringsaftalen, som enten klyngetilbud eller et højt specialiseret tilbud med regional betydning

Bilag 7: Tilbud der alene kan være omfattet af Styringsaftalens takstprincipper

I februar 2007 besluttede kommunaldirektørkredsen, at tilbud til adfærdsvanskelige børn og unge, specialundervisning samt misbrugsområdet, der lovgivningsmæssigt ligger uden for rammeaftalen, i 2008 og fremadrettet er omfattet af rammeaftalens takst- og ydelsesprincipper. Denne aftale retter sig derfor ligeledes til dette område, med mindre der aftales andet.

Bilag 8: Det lovmæssige grundlag

De fælles retningslinjer for takst- og ydelsesstrukturen i Syddanmark baserer sig på følgende regelsæt og vejledninger:

Bekendtgørelse af den 29. oktober 2014 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde

Bekendtgørelse af den 24. juni 2014 om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v.samt Lov om specialundervisning § 6 h

Vejledningen til bekendtgørelsen om rammeaftaler mv.

Bekendtgørelse af den 12. januar 2015 om beregning af takster og betaling for visse ydelser og tilbud efter serviceloven

Lov om socialservice af den 16. februar 2015

Bekendtgørelse af 19. maj 2011 om aflønning og befordringsudgifter m.v. i beskyttet beskæftigelse, særligt tilrettelagte beskæftigelsesforløb og aktivitets- og samværstilbud

Indenrigsministeriet: Budget og regnskabssystem for kommuner og regioner. Denne opdateres løbende på ministeriets hjemmeside.

Bilag 9: Takstoversigt

Takstoversigten ligger klar ultimo 2015. Den kan findes på: www.socialsekretariatet.dk

Bilag 10: Håndtering af lukning af tilbud

Opgørelse af belægningsdage:

Efterreguleringen fordeles forholdsmæssigt mellem betalingskommunerne efter det samlede antal anvendte belægningsdage i to regnskabsår forud for det år, hvori beslutning om lukning af tilbud eller en selvstændig økonomisk afdeling træffes.

Hvis lukningen af et tilbud inden for et center/ledelsesområde giver underskud/overskud, skal der efterreguleres for tilbuddets andel af det over-/underskud, der ligger over 5 procent af centrets samlede over-/underskud, jf. eksempel i bilag 15.

Reglen om efterregulering gælder for følgende:

- Tilbuddet eller afdelingen skal have et selvstændigt budget med egne takster. Tilbuddet eller afdelingen kan godt have fælles ledelse med andre tilbud eller afdelinger, men der skal være en klar fordelingsnøgle af fællesudgifterne, som skal kunne dokumenteres.
- I forbindelse med indberetning af taksterne skal det oplyses, hvilke tilbud og afdelinger, der hører under de enkelte centre/ledelsesområder.

Bilag 11: Ny takstbekendtgørelse af den 12. januar 2015

Der er pr. 12. januar 2015 kommet en ny takstbekendtgørelse, Bekendtgørelse nr. 9 af 12. januar 2015 om beregning af takster og betaling for visse ydelser og tilbud efter serviceloven.

Ændringer i takstbekendtgørelsen

De grundlæggende principper i takstbekendtgørelsen er fastholdt. Således er takstfinansiering stadig udgangspunktet for betaling ved køb af sociale tilbud og ydelser. Ligeledes er det fastholdt, at taksterne fastsættes omkostningsbaseret og beregnes for et år af gangen.

Ændringerne vedrører primært følgende:

- *Nye regler vedr. håndtering af over- og underskud*
Fremadrettet skal driftsherren selv bære de første fem procent af et underskud, dvs. kun underskud herudover kan pålægges andre via indregning i taksten. samtidig kan det besluttes, at driftsherren kan beholde op til fem procent af et overskud. Overskud skal anvendes inden for fem år, og kan anvendes inden for driftsherrens samlede driftsområde, som er omfattet af bekendtgørelsen. De hensatte overskud kan dog ikke anvendes til at dække underskud på tilbud, der ikke er omfattet af rammeaftalen.
- *Takster danner udgangspunkt for den konkrete aftale*
Det indskrives, at de fastsatte takster er udgangspunkt for den konkrete aftale mellem køber og sælger om ydelse og pris.

- *Mulighed for prisfastsættelse på baggrund af ydelsespakker*
Hidtil har man skullet oplyse en takst for hver enkelt ydelse. Fremadrettet kan man fastsætte en pris for den samlede pakke af ydelser, som tilbydes i tilbuddet. Prisen for hver enkelt ydelse skal dog stadig fremgå.
- *Mulighed for betaling via abonnementsordning*
Der er indskrevet en klar hjemmel til afregning via abonnementsordning, hvilket er en undtagelse fra takstprincippet. Dvs. hvor den enkelte kommunalbestyrelse køber en generel trækingsret på en konkret ydelse eller ydelsespakke.
- *Mulighed for delt finansieringsansvar og forpligtende købsaftaler*
Der er indskrevet mulighed for, at der kan indgås aftaler med én eller flere kommunalbestyrelser vedrørende *delt finansieringsansvar og forpligtende købsaftaler*.

Fællesaftale mellem kommuner og region i Syddanmark

I budgetvejledningen til den nye takstbekendtgørelse fremgår det, at der i de enkelte regioner kan aftales fælles retningslinjer til nogle elementer, som dermed vil supplere takstbekendtgørelsen. De syddanske kommuner og regionen er i den forbindelse enige om følgende retningslinjer, der supplerer takstbekendtgørelsen:

Håndtering af eventuelt overskud

- Driftsherrerne i Syddanmark kan beholde op til fem procent af et eventuelt overskud. Overskuddet kan anvendes til dækning af underskud, effektivisere, kvalitetsudvikle eller lignende indenfor driftsherrers øvrige rammeaftaletilbud inden for samme ledelsesområde/ center.¹

---

¹ Ledelsesområde defineres som niveauet over tilbud/ enhed, men det kan også vælges at håndtere over-underskud på tilbudsniveau

- Hensatte overskud kan anvendes til at dække underskud, effektivisere, kvalitetsudvikle eller lignende på rammeaftaletilbud inden for samme ledelsesområde/ center.²
- Hensatte overskud skal anvendes inden for 5 år efter det år, overskuddet vedrører. Eventuelle uforbrugte hensatte midler efter 5 år indregnes i taksten.

Håndtering af eventuelt underskud

- Underskud på op til 5 pct. kan for kommunale og regionale driftsherrer ikke indregnes i taksten, men skal f.eks. dækkes ved effektivisering eller af tidligere overskud inden samme ledelsesområde/ center.³

Håndtering af lukning af tilbud samt overtagelse af tilbud

Hensatte overskud bringes i anvendelse ift. finansiering af merudgifter ved lukning af tilbud. Hvis lukningen af et tilbud inden for et center/ledelsesområde giver underskud, skal der efterreguleres for tilbuddets andel af et over-/underskud, der ligger over 5 procent af centerets samlede over- eller underskud jf. eksempel i bilag 15.

Ved overtagelse af tilbud skal tilbuddets andel af over- eller underskud følge med tilbuddet til den nye driftsherre. jf. eksempel i bilag 15.

Bilag 12: Prisstruktur

Under Styringsaftalen kan der anvendes tre modeller for fastsættelse af takster:

- En takststruktur, der bygger på takster, som er gennemsnitlige og rummelige, men med mulighed for differentiering.
- En takststruktur, der er baseret på ydelsespakker.
- En abonnementsordning

² Ledelsesområde defineres som niveauet over tilbud/ enhed, men det kan også vælges at håndtere over-underskud på tilbudsniveau.

³ Ledelsesområde defineres som niveauet over tilbud/ enhed, men det kan også vælges at håndtere over-underskud på tilbudsniveau.

Gennemsnitlige takster med mulighed for differentiering

Denne takststruktur, som har været anvendt siden den første rammeaftale i 2007, bygger på følgende principper:

- Få takster for hvert tilbud
- Begrænsning af tillægsydelser til særlige situationer

Principperne skal sikre, at takststrukturen er enkel og let at administrere for tilbuddene, kommuner og regionen.

Formålet er, at fastholde uændrede takster i Styringsaftaleperioden for at sikre økonomisk forudsigelighed indenfor det enkelte år for udbyder og køber. Den enkelte borger kan have et meget svingende funktionsniveau med svingende behov for bistand, pleje og omsorg. Det er derfor vigtigt, at takststrukturen udformes på en sådan måde, at den giver det enkelte tilbud mulighed for en fleksibel ressourceudnyttelse indenfor tilbuddets samlede ramme. Ressourcer, som én borger har særlig behov for den ene dag, skal den næste dag uden problemer kunne flyttes til en anden borger, hvis der er behov for det.

Indholdet i tilbuddene må nødvendigvis ses i sammenhæng. De enkelte delydelser, som dagligdagen og det pædagogiske arbejde eventuelt kan deles op i, kan ikke stå alene, men vil for den overvejende dels vedkommende være hinandens forudsætning og tilsammen udgøre det behandlingsmæssige eller pædagogiske fundament for tilbuddet. Denne ”pakke” af delydelser definerer tilbuddets basistilbud, og taksten er betalingen for denne. Det betyder, at de enkelte takster så vidt muligt skal omfatte et så bredt felt af ydelser, at hyppige forhandlinger om behovet for tillægstakster for supplerende ydelser undgås.

Takststrukturen på det enkelte tilbud

Der skal som udgangspunkt beregnes én takst for hver gruppe af borgere, som, hvad personaleressourcer angår, modtager ydelser af et ensartet omfang, og som indgår i samme faglige og driftsmæssige sammenhæng. Borgere på samme afdeling vil oftest have samme takst,

men der kan dog også være flere takster på samme afdeling. Taksterne bør differentieres, når personudgifterne mellem grupper af borgere bliver stor. Det vil typisk være forskelle på 150.000 til 175.000 kr. på botilbud og på 30.000 til 50.000 kr. på dagtilbud. Det er den enkelte udbyders vurdering, hvornår der skal foretages en takstdifferentiering.

Omvisitering i forhold til takstgrupper

I tilbud, hvor der er differentierede takster, forudsættes der enighed mellem handlekommune og udbyder (omvisitering), hvis borgeren skal indplaceres i en anden takstgruppe end den, borgeren oprindeligt er indplaceret i.

Takststruktur baseret på ydelsespakker

Der ses en stigende tendens til at udbydere udarbejder en takststruktur baseret på ydelsespakker.

Der er i Styringsaftalen enighed om følgende fælles principper, der kan understøtte arbejdet med takststrukturer og ydelsespakker:

- En fælles grundtakst, som bl.a. kan indeholde administration, omkostninger vedr. bygninger, samt eventuelt nattevagt. Grundtaksten er afhængig af den enkelte geografiske enhed blandt andet fordi bygningerne kan etableres og drives efter forskellige lovgrundlag (serviceloven, almenboligloven) og på grund af forskelle i forrentning og afskrivninger.
- Ydelsespakkerne skal på den ene side være så økonomisk smalle, at det sikres, at udgiften svarer til de ydelser, der modtages. Men skal samtidig være så rummelige, at det begrænser antallet af pakkeskift.
- Ved overgang fra de traditionelle takstberegningssystemer til et nyt baseret på ydelsespakker forudsættes det, at de samlede driftsomkostninger (takstgrundlaget) ikke øges (under forudsætning af uændret støtte- og plejebenhov). Med en takststruktur baseret på ydelsespakker skal der være opmærksomhed omkring incitamenterne til at reducere udgifterne for borgeren.

- Principperne for efterregulering er de samme uanset takststruktur.

Aftaler

Abonnementsordning

Det er med den nye takstbekendtgørelse af den 12. januar 2015 muligt at fravige takstprincippet og i stedet indgå aftale om abonnementsordninger eller andre ordninger, der indebærer fælles finansiering uden direkte sammenhæng til anvendelsen af tilbuddene. Ministeriet betragter muligheden for abonnementsordninger som et væsentligt element i muligheden for at understøtte efterspørgslen efter de mest specialiserede tilbud.

Forpligtende købsaftaler og delt finansieringsansvar

Der er i den nye takstbekendtgørelse af den mulighed for at indgå forpligtende købsaftaler og delt finansieringsansvar. Ved forpligtende købsaftaler, forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser garanterer for betaling af et bestemt antal pladser i et tilbud i en aftalt periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre.

Ved aftaler om delt finansieringsansvar, forstås aftaler, hvor en eller flere kommunalbestyrelser bidrager til finansieringen af et konkret tilbud, uden at kommunalbestyrelsen selv er driftsherre.

Der vil i 2016 følges op på praksis og erfaringer i relation til anvendelse af abonnementsordninger, forpligtende købsaftaler og delt finansieringsansvar.

Bilag 13: Enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger

Hovedreglen er, at taksterne beregnes for grupper af borgere. Der vil dog være tilfælde, hvor enkeltpersoner har så afvigende behov i forhold til gennemsnittet, at det vil være relevant at operere med individuelle takster for dem i form af særforanstaltninger eller enkeltmandsprojekter.

En særforanstaltning er en foranstaltning, som etableres i en eksisterende plads, men til en særlig takst, der afviger fra den godkendte takst for pladsen. Ved ophør af en særforanstaltning kan pladsen benyttes af en ny borger til almindelig takst.

Et enkeltmandsprojekt er en foranstaltning, hvor der oprettes en ny plads udover de godkendte pladser og til en særlig takst. Pladsen, der er knyttet til et enkeltmandsprojekter, bortfalder, når enkeltmandsprojektet ophører.

Etablering af særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter skal ikke godkendes i Socialdirektørkredsen, og skal ikke annonceres forud i Styringsaftalen. Taksterne skal ikke indberettes i forbindelse med den almindelige takstberegningsprocedure, men forbruget på området skal opgøres i forbindelse med analyse af taksterne for det foregående år.

Følgende betingelser skal være opfyldt, når særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter etableres.

Der skal være enighed om foranstaltningen og betalingen mellem handlekommune og udbyder, inden foranstaltningen sættes iværk.

- Aftaler om særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter skal altid indgås med udbyderen på centralt- / forvaltningsniveau.
- Vilkår for betaling af særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter, herunder etableringsomkostninger, opsigelsesvarsler og eventuelle særlige regnskabsafklæggelser, skal præciseres i aftalerne mellem handlekommune og udbyder.
- Takstberegningen skal under alle omstændigheder tage udgangspunkt i princippet om omkostningsbaserede takster.

Særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter skal opfattes som foranstaltninger, der er knyttet til enkeltpersoner. Er der behov for, at flere borgere skal indplaceres på en afvigende takst i forhold til tilbuddets øvrige takster, bør der oprettes en differentieret takst, som angivet i bilag 12.

Bilag 14: Afregningsregler/betalingsaftaler

Afregningsregler

Udbyderen sender månedlige afregninger til betalingskommunerne. Fristen for betaling fastsættes til 1 måned. Betalingerne skal ske elektronisk. Senere betalinger end 1 måned påføres morarenter.

Regningen betales uanset enighed om regningens størrelse. Er der uenighed om en regning, meddeles dette til udbyderen, og udbyderen foretager de nødvendige berigtigelser i kommende afregning. Princippet er nødvendigt, hvis afregningssystemerne skal fungere effektivt.

På specialundervisningstilbud betales der takst pr. døgn/dag, jf. dog nedenfor. Et skoleår har 366 dage, hvor skoleåret starter den 1. august og slutter den 31. juli. Der kan ikke opsiges til ophør af betaling den 30. juni, da ophør ved skoleårets afslutning betyder afregning til 31. juli.

På specialundervisningstilbud, hvor eleverne som hovedregel indskrives for et år af gangen, og hvor eleverne bor på skolen, beregnes taksten for henholdsvis undervisningstilbuddet og døgntilbuddet på grundlag af 11 måneder. Skoleåret starter den 1. august og slutter den 30. juni. Juli er betalingsfri.

Betalingsaftaler

Kommuner, der køber ydelser i andre kommuner eller hos Region Syddanmark, indgår en betalingsaftale med den enkelte udbyder. Betalingsaftalen skal indeholde alle nødvendige detailoplysninger til brug for afregningen og tilpasses de afregningssystemer, der anvendes i kommunerne og Region Syddanmark.

Betalingsaftalen skal som minimum omfatte:

- Information om hvem der er handlekommune, samt hvem der er betalingskommune
- Oversigt over tilbuddets indhold, herunder hvilken bevillingsparagraf, det indgår i
- Bevillingsomfanget for eventuelle enkeltydelser
- Startdato og priser for eventuelle enkeltydelser

- Opsigelsesvarsel følger de normale regler, men for særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter kan andet aftales

Ændringer i et aftalt tilbud skal aftales efter samme retningslinjer.

Betalingsaftalen indgås mellem handlekommune og udbyder. I de tilfælde, hvor der er anden betalingskommune, skal kommunen afregne efter den indgåede betalingsaftale mellem handlekommune og udbyder.

Handlekommunen skal sikre tidlig information til betalingskommunen (i de tilfælde hvor handle- og betalingskommune ikke er den samme) om, hvilke beslutninger der træffes vedrørende ændring af tilbud til borgerne.

Betalingsperioden er normalt fra startdato til ophørsdato plus opsigelsesvarsel. Startdatoen svarer til indskrivningsdatoen, og ophørsdatoen er sidste dag, borgeren modtager ydelsen. I forbindelse med ophør af en plads bortfalder betalingspligten, hvis pladsen besættes til anden side inden udgangen af en betalingsperiode. Udbyder skal tilstræbe at besætte ledige pladser så hurtigt som muligt.

Flyttes en person fra et ekstraordinært tilbud, hvor der er aftalt en særskilt takst, kan udbyderen af tilbuddet have ekstra omkostninger forbundet med lukning af tilbuddet. Der kan indgås en aftale om betaling for et sådant tilbud ud over den faktiske ophørsdato, hvis udbyderen kan dokumentere omkostninger forbundet med lukning af tilbuddet.

Bilag 15: Takstberegning

Taksterne for 2016 skal være indberettet senest 1. november 2015. Indberetningen skal foretages i en database, som stilles til rådighed af Fælleskommunalt Socialsekretariat. Databasen vil være tilgængelig primo september 2015, og der udsendes vejledning til indberetningen senest medio august 2015.

Elementer i takstberegningen

Det er de samlede omkostninger, som skal lægges til grund for takstberegningen. De kan deles op i følgende kategorier:

1. Løn, der kan henføres til pågældende tilbud/ydelse.
2. Udvikling (uddannelse af personale, opkvalificering af tilbud mv.)
3. Administration (ledelse, administration, kontoromkostninger, edb mv.)
4. Hensættelser til tjenestemandspensioner
5. Andel af central ledelse og administration (overhead)
6. Tilsyn
7. Ejendoms – og kapitalomkostninger (vedligeholdelse/afskrivninger mv.)
8. Reguleringer i forhold til tidligere år (dækning af overskud/underskud)
9. Øvrige omkostninger og indtægter, der kan henføres til pågældende tilbud/ydelse. Dette er en ekstra kategori i forhold til bekendtgørelsen. I denne kategori placeres de omkostninger og indtægter, der ikke meningsfuldt falder ind under de øvrige hovedkategorier.

Nedenfor er anført, hvilke principper der lægges til grund for de enkelte kategorier.

Løn der kan henføres til pågældende tilbud/ydelse

Der henvises til den udarbejdede vejledning til takstberegning for en nærmere beskrivelse, som kan findes på www.socialsekretariatet.dk

Udvikling (uddannelse af personale, opkvalificering af tilbud mv.)

Her er der tale om to principielt forskellige omkostninger:

For det første omkostninger til kurser, efteruddannelse og kompetenceudvikling mv. samt udvikling af faglige profiler for personale ansat på tilbuddene.

For det andet omkostninger til udvikling udover almindelige kurser mv., fx midler til at frikøbe arbejdskraft på tilbuddet til gennemførelse af udviklingsprojekter. Der afsættes 0,5 % til dette formål. Med henblik på større udviklingsprojekter kan disse udviklingsmidler puljes på tværs af tilbud og driftsherre inden for følgende seks målgrupper:

- Tilbud til psykisk og fysisk handicappede voksne
- Tilbud til psykisk og fysisk handicappede børn
- Socialt truede børn og unge
- Socialt udsatte
- Socialpsykiatriske tilbud
- Specialundervisning

Administration (ledelse, administration, kontoromkostninger, IT mv.)

Her er der tale om lønomkostninger til ledelsen på tilbuddet samt løn til kontorphonale m.v. ansat på tilbuddet (se vejledningen til takstskemaet ⁴). Omkostninger til kontorhold, IT mv. medregnes ligeledes under "Administration". Tilbuddets andel af omkostninger til centrale IT-systemer, software m.v. finansieres dog via den fælles overhead på maksimum 4,5 %.

Ejendomsudgifter

Det har ikke været muligt at gennemføre helt ensartede principper for dette område. Det er imidlertid afgørende, at den enkelte udbyder sikrer, at der ikke sker dobbeltindregning af udgifterne.

Her placeres omkostninger til normal indvendig vedligehold samt omkostninger til opvarmning, el, ejendomsskat, vand og forsikringer, der ikke betales af beboerne.

Derudover skal alle udgifter til bygningsvedligeholdelse over en årrække indregnes i taksterne. Dette kalkuleres efter driftsherrens regler. Ekstern husleje kan medtages. Der kan ikke medtages intern husleje, idet man skal anvende forrentning og afskrivning af bygningerne.

---

⁴ Vejledningen udsendes august 2015.

Reguleringer i forhold til tidligere år

Over- og underskud opgøres på baggrund af det omkostningsbaserede budget, der ligger til grund for takstberegningen, sammenholdt med årets regnskab for levering af ydelsen eller drift af tilbuddet.

Den del af et eventuelt overskud, der overstiger 5 pct., skal for kommunale og regionale driftsherrer indregnes i taksten i form af en reduktion af taksten senest 2 år efter det år, overskuddet vedrører.

Overskud på op til 5 pct. kan hensættes til senere brug inden for samme ledelsesområde/ center.

- Hensatte overskud skal anvendes inden for 5 år efter det år, overskuddet vedrører. Eventuelle uforbrugte hensatte midler efter 5 år indregnes i taksten.
- Hensatte overskud kan anvendes til at dække underskud, effektivisere, kvalitetsudvikle eller lignende på rammeaftaletilbud inden for samme ledelsesområde/ center.⁵

Underskud på op til 5 pct. kan for kommunale og regionale driftsherrer ikke indregnes i taksten, men skal f.eks. dækkes ved effektivisering eller af tidligere overskud inden ledelsesområde/ centeret.⁶

Den del af et eventuelt underskud, der overstiger 5 pct., skal for kommunale og regionale driftsherrer indregnes i taksten i form af et tillæg senest 2 år efter det år, underskuddet vedrører.

I tilfælde af huslejetab i almene boliger indgår dette på lige fod med andre udgifter i tilbuddets regnskab.

Hvis en person er indskrevet i et midlertidigt botilbud og bevarer sin egen bolig under opholdet, skal huslejobetaling, herunder lys og varme, betales af betalingskommunen, jf. bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006.

---

⁵ Ledelsesområde defineres som niveauet over tilbud/ enhed.

⁶ Ledelsesområde defineres som niveauet over tilbud/ enhed.

Beregningseksempler ift. håndtering af under- og overskud:

Ved lukning af tilbud

Eksempel 1: Akkumuleret underskud over 5% og lukning af Enhed 1

Regel ift. ekstraopkrævning ved lukning: Budgetmæssig andel af akkumuleret resultat over 5%

Mio. kr.	Samlet økonomisk enhed			
	Enhed 1	Enhed 2	Enhed 3	I alt
Omkostningsbudget	20.000	20.000	40.000	80.000
Indtægter	-20.000	-20.500	-38.000	-78.500
Omkostninger	20.500	20.000	40.000	80.500
Årsresultat	500	-500	2.000	2.000
Overførsel fra tidligere år	500	-500	2.500	2.500
Akkumuleret resultat	1.000	-1.000	4.500	4.500
% af Budget	5,0%	-5,0%	11,3%	5,6%
Videreføres i driften år +1	0	0	0	4.000
Efterreguleres i taksterne år +2	0	0	0	375
Ekstraopkrævning ifm lukning	125	0	0	125

Eksempel 2: Akkumuleret overskud over 5% og lukning af Enhed 1

Regel ift. ekstraopkrævning ved lukning: Budgetmæssig andel af akkumuleret resultat over 5%

Mio. kr.	Samlet økonomisk enhed			
	Enhed 1	Enhed 2	Enhed 3	I alt
Omkostningsbudget	20.000	20.000	40.000	80.000
Indtægter	-20.000	-20.500	-42.000	-82.500
Omkostninger	20.500	20.000	40.000	80.500
Årsresultat	500	-500	-2.000	-2.000
Overførsel fra tidligere år	500	-500	-2.500	-2.500
Akkumuleret resultat	1.000	-1.000	-4.500	-4.500
% af Budget	5,0%	-5,0%	-11,3%	-5,6%
Videreføres i driften år +1	0	0	0	-4.000
Efterreguleres i taksterne år +2	0	0	0	-375
Ekstraopkrævning ifm lukning	-125	0	0	-125

Ved overtagelse af tilbud

Eksempel 3: Akkumuleret underskud over 5% og overdragelse af

Enhed 1

Regel ift. overdragelse af underskud ved overtagelse af tilbud: Budgetmæssig andel af akkumuleret resultat i alt

Mio. kr.	Samlet økonomisk enhed			
	Enhed 1	Enhed 2	Enhed 3	I alt
Omkostningsbudget	20.000	20.000	40.000	80.000
Indtægter	-20.000	-20.500	-38.000	-78.500
Omkostninger	20.500	20.000	40.000	80.500
Årsresultat	500	-500	2.000	2.000
Overførsel fra tidligere år	500	-500	2.500	2.500
Akkumuleret resultat	1.000	-1.000	4.500	4.500
% af Budget	5,0%	-5,0%	11,3%	5,6%
Videreføres i driften år +1	0	0	0	3.375
Efterreguleres i taksterne år +2	0	0	0	0
Ekstraopkrævning ifm overtagelse	1.125	0	0	1.125

Eksempel 4: Akkumuleret overskud over 5% og overdragelse af

Enhed 1

Regel ift. overdragelse af overskud ved overtagelse af tilbud: Budgetmæssig andel af akkumuleret resultat i alt

Mio. kr.	Samlet økonomisk enhed			
	Enhed 1	Enhed 2	Enhed 3	I alt
Omkostningsbudget	20.000	20.000	40.000	80.000
Indtægter	-20.000	-20.500	-42.000	-82.500
Omkostninger	20.500	20.000	40.000	80.500
Årsresultat	500	-500	-2.000	-2.000
Overførsel fra tidligere år	500	-500	-2.500	-2.500
Akkumuleret resultat	1.000	-1.000	-4.500	-4.500
% af Budget	5,0%	-5,0%	-11,3%	-5,6%
Videreføres i driften år +1	0	0	0	-3.375
Efterreguleres i taksterne år +2	0	0	0	0
Ekstraopkrævning ifm overtagelse	-1.125	0	0	-1.125

Overhead

Her medregnes omkostningerne til direkte og indirekte overhead. Denne post skal dække en andel af løn til rådhuspersonale, politikere, kontorfaciliteter, kurser osv. til denne personalegruppe.

Posten kan indregnes i taksterne for 2016 med et overheadtillæg

Overheadprocenten fastsættes af den enkelte udbyder, dog med en maksimumgrænse på 4,5 %.

Overhead på særforanstaltninger/ enkeltmandsprojekter følger samme princip

- Overhead beregnes af:
- Løn
- Administration
- Udvikling afsat i driftsbudgettet
- Indtægter
- Øvrige driftsudgifter
- Ejendomsudgifter og husleje
- Puljer
- Forrentning og afskrivninger
- Opsparede tjenestemandspensioner.

Tilsyn

De faktiske omkostninger til tilsyn indregnes.

Omkostninger til afskrivning og andre kapitalomkostninger

Der er tale om følgende omkostninger:

- Afskrivninger:
- Omkostninger til afskrivning af bygninger, inventar, busser osv.

- Andre kapitalomkostninger:
- Forrentning af faste aktiver og andre mellemværender.

Indregningen af afskrivningerne sker konkret ud fra de budgetterede afskrivninger i det omkostningsbaserede budget. Ejendomsværdien for det enkelte tilbud i 2004 lægges til grund for afskrivningen. Dette betyder, at taksten for år 2016 skal indeholde afskrivninger af aktiver, der:

- Fremgår af delingsaftalen
- Er anskaffet siden opgørelsestidspunktet i delingsaftalen
- Forventes anskaffet inden udgangen af år 2016.

For bygninger opført før 1. januar 1999 lægges ejendomsværdien for 2004 til grund for afskrivningen. For bygninger opført eller erhvervet efter 1. januar 1999 tages udgangspunkt i købsprisen. Derudover foretages regulering i tilfælde af nyinvesteringer.

Et aktivs aktuelle værdi beregnes ved at trække den aktuelle værdi af afskrivningerne fra den oprindelig aktiverede værdi.

Konkret anvendes følgende kriterier:

- Renten til beregning af forrentning i 2016 fastlægges af den enkelte udbyder, men kan dog maksimalt være renten på et 20-årig fastforrentet inkonvertibelt lån i KommuneKredit pr 1. april 2015. Renten på dette lån er 1,30 % p.a..
- Beregningsgrundlag for forrentningen er aktivers eller andre mellemværenders værdi budgetåret før, hvilket for 2016, vil sige værdien pr. 1.1.2016. Hertil kan tillægges værdien af nyanskaffelser i budgetåret, hvor forrentningen beregnes fra ibrugtagningstidspunktet. Hvis dette ikke gøres indgår nyanskaffelser i beregningsgrundlaget for forrentningen i de efterfølgende år.
- Bygninger afskrives over 30 år. For bygninger ibrugtaget før 1/1 2004, starter afskrivningsperioden den 1/1 2004. For bygninger ibrugtaget efter 1/1 2004 starter afskrivningsperioden fra ibrugtagningstidspunktet.
- Grunde skal ikke afskrives, men skal forrentes med samme rente som ovenfor.

- Når en kommune overtager et regionalt tilbud er det ejendomsværdien på overtagelsestidspunktet, der skal anvendes i takstberegningen og tilsvarende, hvis regionen overtager et kommunalt tilbud.
- Andre aktiver med en anskaffelsessum over 100.000 kr., og en levetid på mere end et år afskrives efter driftsherres regler på området og forrentes med samme rente som ovenfor. Det skal sikres, at udgifter kun finansieres én gang så anskaffelser ikke både kan indregnes i driftsregnskabet og samtidig indregnes med forrentning og afskrivning i taksten.
- Byggeprojekter aktiveres efter driftsherres regler på området
- For almennyttige boliger skal servicearealernes afskrivning og forrentning indgå i taksten. Afskrivning og forrentning af boligdelen finansieres via huslejebetalingen og skal derfor ikke indgå i taksten.

Centralisering af driftsudgifter:

Udgifter, som bogføres centralt, men som vedrører driften, kan håndteres på flere måder:

1. Der kan laves en abonnementsordning, hvor der betales et abonnement for levering ydelserne. Ved en abonnementsordning skal det sikres, at den inden for kortere årrække hverken giver over- eller underskud. Endvidere skal sikres sammenhæng mellem udgifterne til abonnement og de faktiske leverede ydelser.
2. Der oprettes en centralt kontoplan som muliggør, at udgifterne kan bogføres ud på de enkelte tilbud. Der er således tale om at lave en central kontoplan, der matcher kontoplanen for institutionsniveauet med de arter, der er relevant for områder, der er centraliseret. De udgifter, der bogføres ud på det enkelte sted, skal enten direkte kunne henføres til stedet eller henføres til en fordelingsnøgle, som sikre sammenhæng mellem de bogførte udgifter og de faktisk leverede ydelser.

Udgifter der kan håndteres på ovennævnte måder, at er nok især udgifter til forbrugsafgifter, IT, telefoni og vedligeholdelse mv. I forhold til centralisering af administration kan en tredje metode anvendes:

3. Udgifterne til den administration, som er direkte relateret til driften, konteres på konto 5. Denne administration fastlægges som udgangspunkt, som de opgaver, der tidligere har været placeret på tilbuddet. Udgifterne til løsning af disse opgaver har således tidligere været en del af tilbuddenes driftsomkostninger og derfor ikke har været en del af overhead.

Udgifterne kan til brug for takstberegningen, fordeles ud på tilbud i forhold til en fordelingsnøgle, som sikre sammenhæng mellem ydelserne og de omkostninger, der indregnes i taksterne på de enkelte steder. Fordelingen kan f.eks. ske på baggrund af pladsantal, budgetstørrelse, tidsregistrering eller lignende.

I forhold til medarbejdere, der laver både "central" og "decentral" administration skal der ske en fordeling af udgifterne mellem de to områder på baggrund af en kvalificeret vurdering, der igen sammenhæng mellem omkostninger og ydelser.

Håndtering af byggesager

Udbyderen skal agere rettidigt i forhold til at informere handlekommuner og betalingskommuner om anlægsplaner, såvel nybyggeri som ombygning, der kan påvirke den fremtidige takst, på lige fod med andre planer om ændringer i serviceniveau. Derudover behandles takstændringer som følge af byggesager på samme måde som alle øvrige takstændringer.

Hensættelser til tjenestemandspension 2016

For forsikrede tjenestemænd anføres forsikringspræmien, mens omkostningerne til ikke forsikrede tjenestemandspensioner i 2016 fastsættes til 20,3 % af den pensionsgivende løn til den enkelte tjenestemand. Der skal korrigeres for de beløb, som allerede er indregnet i forbindelse med delingsaftalerne ved kommunalreformen.

Pensionsforpligtigelsen skal aktuarmæssigt opgøres mindst hvert 5. år. Hensættelserne på balancen skal herefter op- eller nedskrives, så den bogførte værdi svarer til den aktuarmæssige værdi. Op- og nedskrivningerne modposteres på balancen og føres derfor ikke tilbage til taksten.

I henhold til "Lov om tjenestemænd i folkeskolen" (den lukkede gruppe) af 17. september 1998 betaler staten udgiften til tjenestemænd ansat før 1.4.1992, og der kan derfor ikke indregnes hensættelser til tjenestemænd i de omkostningsbaserede takster på specialundervisningsområdet. For de i § 2 stk. 4 nævnte undtagelser, hvor den enkelte kommune afholder udgifterne, kan disse medtages. Enten kan udgifterne medtages som de faktiske udgifter i året eller som 3 % af lønudgiften til tjenestemænd i den lukkede gruppe, som en forsikringspræmie. Når der først er valgt at indregne 3 % kan man ikke efterfølgende gå tilbage og vælge de faktiske udgifter."

Belægningsprocent

Belægningsprocenten fastsættes på baggrund af den forventede aktivitet i tilbuddet.

Der kan ved fastlæggelse af belægningsprocenten tages et gennemsnit af de sidste to års belægningsprocenter suppleret med en konkret vurdering. Afviges der væsentlig fra dette, begrundes afvigelsen. Belægningsprocenterne bør maksimalt være 100 %, idet permanent overbelægning bør medføre korrektion af det normerede antal pladser.

Takstberegning på specialundervisningstilbud, hvor eleverne bor på skolen (kostskoler)

På specialundervisningstilbud, hvor eleverne som hovedregel indskrives for et år af gangen, og hvor eleverne bor på skolen, beregnes taksten for henholdsvis undervisningstilbuddet og døgntilbuddet på grundlag af 11 måneder. Skoleåret starter den 1. august og slutter den 30. juni. Juli er betalingsfri.

På tilbud for børn og unge med sociale problemer, SEL § 67, stk. 1, hvor der er en intern skole, men hvor de unge får ophold på et hvilket som helst tidspunkt af året, følges de almindelige takstberegningsregler for såvel undervisningstilbuddet som døgntilbuddet, hvor taksten beregnes pr. døgn/dag på grundlag af 366 dage i året.

Indtægtsdækket virksomhed

Indtægtsdækket virksomhed, som fx. ydelser, der leveres til VISO, konsulentydelse og projekter mv., skal ikke indgå i takstberegningsgrundlaget, da ydelserne ikke skal finansieres via taksterne.

Finansiering af befordring til og fra dagtilbud og specialundervisningstilbud

Taksten skal som udgangspunkt indeholde alle delydelser i "tilbudspakken", dog undtaget befordring, jf. BEK 483 af 19. maj 2011. Disse udgifter skal afholdes af den enkelte betalingskommune. Det er op til den enkelte udbyder og handlekommunerne at aftale kørselsordninger, herunder om udbyder etablerer fælles kørselsordninger samt hvordan den enkelte kørselsordning konkret beregnes, hvordan aftalen kan opsiges m.v. Det afgørende er, at befordringsudgiften afholdes særskilt for hver enkelt borger, samt at handlekommunerne for hver enkelt borger tager stilling til, om man ønsker at indgå i kørselsordninger eller selv ønsker at varetage kørslen. Reglen gælder for såvel tilbud efter serviceloven som for specialundervisningstilbud.

Hvis driftsherren selv varetager hele det administrative arbejde i forbindelse med en kørselsordning, kan der beregnes overhead op til den maksimale generelle overheadprocent. Hvis leverandøren af kørselsordningen helt eller delvist administrerer kørselsordningen, skal overheaden reduceres tilsvarende. Det er en forudsætning, at udgiften til administration af kørsel kun afholdes én gang og maksimalt med den generelle overheadprocent.

Driftsherren fremsender en afregning for kørslen sammen med den øvrige afregning.

Objektiv finansiering af særlige tilbud

Der er objektiv finansiering af enkelte lands- og landsdelsdækkende tilbud i Syddanmark. Det drejer sig om den sikrede institution Egely i Middelfart samt specialskolen, Center for Høretab. Der henvises til Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v. af den 24. juni 2014. samt bekendtgørelse nr. 419 af 29. april 2014 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

Bilag 16: Notat om sociale tilbud, der har behov for særlig opmærksomhed

I forbindelse med vedtagelse af rammeaftalen for 2012 har de 22 byråd og Region Syddanmark aftalt at samarbejde om højt specialiserede sociale tilbud. Konkret indebærer aftalen blandt andet, at der fælleskommunalt kan imødekommes enkelte kommuners og regionens sociale tilbud en særlig opmærksomhed.

Baggrunden er, at der kan være behov for, at indstille et tilbud til en særlig opmærksomhed for at understøtte, at tilbud med en særlig specialisering rettet mod en lille målgruppe af borgere i Syddanmark kan fastholde en faglig og økonomisk bæredygtighed, også i perioder med større udsving i belægningen. Af Udviklingsstrategien fremgår det også, at hvor der er særlig behov for en samlet faglig ekspertise, samarbejdes om opgaverne, mellem kommuner og mellem kommuner og region.

Dette notat opstiller et forslag til en proces for iværksættelse af særlig opmærksomhed på konkrete sociale tilbud, der er i risiko for lukning, men fremadrettet vurderes at være ønskeligt at have til rådighed i Syddanmark. Processen omkring særlig opmærksomhed til særligt udsatte tilbud, vil være en flertrinsproces;

Trin 1: Kommunen eller Region Syddanmark med det aktuelle tilbud indstiller tilbuddet til behandling i Socialdirektørforum.

Trin 2: Beslutningsforløb for den indstillende kommune eller region samt for Socialdirektørforum og KKR. Med mulighed for nedsættelse af en taskforcegruppe ved behov for en yderligere kortlægning af sagen.

1. Indstilling af ønske om særlig opmærksomhed for et tilbud til Socialdirektørforum

Hvis en udbyder ønsker, at et tilbud omfattes af en særlig opmærksomhed, skal den pågældende socialdirektør sende en anmodning til Socialdirektørforum, hvor behovet for en særlig opmærksomhed beskrives. Heri skal indgå en beskrivelse af overordnede økonomiske data, bl.a. udvikling i belægningen.

Socialdirektørforum kan på baggrund af henvendelse fra en kommune eller regionen igangsætte en vurdering af det pågældende tilbud. Vurderingen skal forholde sig til følgende:

1. Vurderes der at være tale om et tilbud, der fremadrettet hensigtsmæssigt skal være til rådighed i Syddanmark for at kunne tilgodese behov for behandling/tilbud til regionens borgere? Heri skal indgå en vurdering af tilstedeværelsen af tilsvarende tilbud i Syddanmark/den samlede kapacitet af den pågældende tilbudstype. Det kan også indgå i overvejelserne, om kapacitet beliggende i andre regioner vurderes at være tilstrækkelig. Desuden bør indgå en vurdering af baggrunden for faldet i efterspørgslen (hvilke tilbud får borgerne som alternativ?)

I vurderingen indgår en forudsætning om, at leverandørerne af alle tilbud, der er omfattet af styringsaftalen på det sociale område, i forvejen selv har ageret som en økonomisk ansvarlig leverandør /jævnfør Styringsaftalen), herunder vurderet følgende muligheder for at løse tilbuddets økonomiske udfordringer: lukning af pladser, besparelser, organisatoriske ændringer der kan nedbringe omkostninger, f.eks. samdrift med andre tilbud, fællesledelse mm.)

2. Beslutningsforløb for den indstillende kommune eller region samt for Socialdirektørforum og KKR

Vurderingen foretages af Socialdirektørforum. Der er til Socialdirektørforum opstillet en værktøjskasse (bilag 1), der kan danne afsæt for en vurdering af det pågældende tilbud. Listen er ikke udtømmende.

Socialdirektørforum skal tage stilling til, om der er grundlag for en særlig opmærksomhed samt i bekræftende fald opstille mulige forslag til, hvordan den særlige opmærksomhed udmøntes. Der skal i udmøntningen som minimum angives to muligheder, hvoraf minimum ét ikke er udgiftsdrivende. Der er som støtte herfor opstillet en ikke-udtømmende liste over mulige forslag (bilag 1).

Ved behov, kan der nedsættes en faglig taskforce

Finder Socialdirektørforum det nødvendigt, kan der i særlige sammenhænge nedsættes en stående arbejdsgruppe, der består af repræsentanter fra kommuner og region med økonomisk, og faglig (pædagogisk) baggrund. Denne taskforce kan eksempelvis bestå af 1-2 faglige konsulenter, 1-2 økonomiske konsulenter samt 1 forvaltningsrepræsentant fra den pågældende leverandør (vil bl.a. lette tilvejebringelsen af oplysninger). Efter den nedsatte taskforcegruppe har kortlagt problemstillingen og eventuelt kommet med løsningsforslag, skal denne lave en indstilling til behandling i Socialdirektørforum og KKR.

Taskforcegruppens vurdering skal foreligge på efterfølgende socialdirektørmøde i forhold til det møde hvor en anmodning er rejst. Dette med henblik på at sikre en relativ hurtig stillingtagen af hensyn til den konkrete leverandør og den samlede økonomi.

Indstilling fra Socialdirektørforum til leverandør

Vurderingen af tilbuddet fremsendes til leverandøren (indstillende kommune eller regionen). Såfremt den indstillende kommune eller regionen fortsat ønsker en særlig opmærksomhed til det pågældende tilbud, fremsendes en anmodning til Socialdirektørforum sammen med Socialdirektørforums vurdering og kommunens eller regionens egne bemærkninger.

Socialdirektørforum behandler herefter indstillingen forud for behandling i kredsens af Kommunaldirektører og KKR.

Bilag 1

Værktøjskasse til vurdering af tilbud med særlig opmærksomhed

<i>Kilder til vurdering af økonomiske samt faglige/pædagogiske forhold</i>
<ul style="list-style-type: none">
○ Tilsynsrapporter fra det aktuelle tilbud
○ Eventuelle brugertilfredshedsundersøgelser eller pårørendeundersøgelser
○ Er tilbuddet VISO-leverandør?
○ Målgruppestørrelse/hyppighed
○ Pladskapacitet i Syddanmark + evt. på landsplan, til målgruppen
○ Evt. kontakt med tidligere brugerkommuner om baggrund for faldende efterspørgsel efter pladser

Mulige forslag til støtte af tilbud med særlig opmærksomhed

Forslag der som udgangspunkt ikke har omkostninger for kommunerne:

- Mulighed for at trække på fagligt og økonomisk Task force/rejsehold der bliver nedsat ud fra en konkret sag. I den forbindelse kan det afdækkes, hvorvidt tilbudet fremadrettet bør samdriftes med andre tilbud evt. med en anden driftsherre

- **Samarbejde mellem kommuner og evt. regionen om udvikling af indholdet i tilbuddet**, herunder vidensdeling om særlige pædagogiske forhold, udskilning af konsulenttydelser (ændret organisering af drift)
- **Forlængede opsigelsesvarsler**
Forlængede opsigelsesvarsler vil alene forudsætte en forlænget planlægningshorisont i forhold til tilbud til borgerne. Samtidig vil det medføre større overensstemmelse mellem, hvem der anvender et tilbud og hvem, der afholder udgifterne, ligesom det vil kunne have en udgiftsdæmpende virkning samlet set for socialområdet (da omkostninger ved tilpasninger af personaleressourcer herved kan reduceres) Aktuelle brugerkommuner bør høres inden de pålægges forlængede opsigelsesvarsler.

Forslag der har omkostninger for kommunerne

- **Lavere budgetteret belægningsprocent**
Dette indebærer reelt en takststigning for tilbuddet – denne bør i disse eventuelle/meget få særlige tilfælde udelades af takstanalysen)
- **Objektiv finansiering (eventuel delvis)**

Bilag 2

Tilbud der kan tildeles en særlig opmærksomhed

Kommune	Tilbud
Assens Kommune	Asabo
Assens Kommune	Duedalen
Faaborg- Midtfyn Kommune	Solskrænten
Kolding Kommune	Kvindehuset, Kolding Krisecenter
Nyborg Kommune	Sølyst
Odense Kommune	Incestcenter Fyn
Odense Kommune	Minibo, Lindegården,
Odense Kommune	Bjerggårdshaven,
Region Syddanmark	Æblehaven
Region Syddanmark	Pomonahuset,
Region Syddanmark	Egely
Region Syddanmark	Center for Høretab
Region Syddanmark	Center for Misbrug og Socialpsykiatri -afdeling i Toftlund: tilbud til misbrugere med psykiatriske problemstillinger
Region Syddanmark	Autismecenter Holmehøj, afdeling B i Kværndrup
Sønderborg Kommune	RendbjergHjemmet
Varde Kommune	Lunden
Vejle Kommune	Spurvetoften
Vejle Kommune	Skansebakken
Aabenraa Kommune	Botilbuddet Skovbo